

08 iunie 2016

Dj8 nr. 254

AVIZ

la proiectul de Legii bugetului de stat pe anul 2016 (nr.231 din 26.05.2016)

Direcția generală juridică a examinat în regim de urgență proiectul de lege nominalizat, în conformitate cu prevederile art.54 din Regulamentul Parlamentului, și a prevederilor Legii privind actele legislative nr.780-XV din 27.12.2001 și a constatat următoarele:

1. Proiectul de lege a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă a Guvernului, fiind aprobat prin Hotărîrea nr. 643 din 24 mai 2016, în corespundere cu prevederile art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 din Regulamentul Parlamentului.

2. Potrivit prevederilor art.54 alin.(1) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181 din 25.07.2014, Parlamentul examinează și adoptă legea bugetului de stat, legea bugetului asigurărilor sociale de stat și legea fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pe anul respectiv în termenul prevăzut de calendarul bugetar. Termenul de adoptare a legii bugetare anuale pe anul următor prevăzut în calendarul bugetar este pînă la 1 decembrie, conform art.47 alin.(1) lit. e) din Legea menționată. Prin urmare, se constată că la înaintarea spre examinare a proiectului legii bugetului de stat pentru anul 2016, nu s-au respectat termenii stabiliți în Legea nr.181/2014.

3. Norma stabilită la art.10 alin.(1) din proiect, prevede că instituțiilor financiare care au acordat pînă la 29 iulie 1994 credite preferențiale pe termen lung cooperativelor de construcție a locuințelor care au fost înființate pînă la 1 ianuarie 1993 și care au început construcția caselor pînă la această dată, *băncilor comerciale care au acordat după 29 iulie 1994 astfel de credite cooperativelor de construcție a locuințelor*, specificate în Hotărîrea Parlamentului nr.209-XIII din 29 iulie 1994, precum și instituțiilor financiare care au acordat credite cooperativelor

de construcție a locuințelor, specificate în hotărârile Parlamentului nr.834-XIII din 16 mai 1996, nr.1588-XIII din 27 februarie 1998, nr.1147-XIV din 20 iulie 2000 și nr.905-XV din 7 martie 2002, în condițiile prevăzute de aceste hotărâri, li se compensează de la bugetul de stat veniturile ratate prin acordarea acestor credite.

În acest sens este de atenționat că banca comercială „Banca Socială” specificată în hotărârile menționate, la etapa actuală se află în proces de lichidare, motiv pentru care intervine întrebarea dacă au fost identificate mijloace financiare pentru finalizarea compensării veniturilor ratate de la bugetul de stat în cadrul anului bugetar 2016, sau compensarea veniturilor se va prelungi pînă la finalizarea procesului de lichidare a băncii.

4. La art.12 alin.(2) din proiectul de lege, s-a stabilit un comision în valoare maximă de 0,8% din suma repartizată pentru serviciile de distribuire a compensațiilor persoanelor supuse presiunilor politice, a compensațiilor unice pentru conectare la conducta de gaze naturale etc., comisionul respectiv se stabilește la încheierea contractelor între prestatorul de servicii de plată și Ministerul Finanțelor.

Reieșind din prevederea stabilită la art.12 alin.(3), nu este clar din care motive a fost stabilit un comision suplimentar, în valoare maximă de 0,25% pentru eliberarea numerarului de către instituțiile financiare pentru plata prestațiilor sociale specificate în alin.(2). Este de observat că o asemenea prevedere nu a fost stabilită în Legea bugetului de stat pe anul 2015 nr.72 din 12.04.2015.

5. În ceea ce privește norma prevăzută la art.15, remarcăm că aceasta este susceptibilă de a produce confuzii la interpretare din următoarele considerente:

- în primul rînd nu sa prevăzut expres dacă penalitatea în mărime de 0,15% se calculează din mărimea sumei comandate;

- la fel, se atestă imprecizie referitor la cazurile de aplicare a penalității: penalitatea urmează să se aplice în cazul de neridicare a numerarului sau de neridicare a numerarului în suma comandată?

În situația creată este oportun să se stabilească un termen pentru ridicarea numerarului, iar penalitatea să se aplice în cazul neîncadrării autorităților/instituțiilor publice în termenul stabilit.

6. Pentru procesul de elaborare a bugetului de stat sunt stabilite o serie de principii, dintre care și principiul transparenței și al specializării, de care trebuie să se ghideze autoritățile publice, în responsabilitatea cărora le revine elaborarea bugetului. Astfel, potrivit art.12 și art.13 din Legea nr.181/2014 bugetele se elaborează, se aprobă și se administrează în mod transparent, avînd la bază informație bugetară cuprinzătoare, elaborată și prezentată publicului într-o manieră clară și accesibilă, precum și se elaborează, se execută și se raportează în baza unui sistem unic de clasificare bugetară.

Contrar prevederilor menționate, informația prezentată în anexa nr.1 și anexa nr.2 a proiectului de lege, nu conține denumirile și atribuirea sumelor pentru toate conturile, după ordinea în care sunt specificate în Ordinul Ministerului Finanțelor nr.208 din 24.12.2015. Este de observat că pentru *Indicatorii generali și sursele de finanțare ale bugetului de stat și Componenta veniturilor bugetului de stat*,

informație prezentată în anexele proiectului de lege, *conturile clasificăției economice* sunt stabilite în mod selectiv, fapt ce determină lipsa prezentării unei informații transparente, ceea ce este inadmisibil. Faptul că informația respectivă este prezentată într-un mod mai detaliat în conținutul Notei informative, nu asigură respectarea principiului transparenței stabilit pentru elaborarea, adoptarea și aplicarea actului legislativ, conform și prevederilor art.4 din Legea nr.780/2001.

7. Art.27 din Legea nr.181/2014 stabilește că *clasificația bugetară* se constituie din clasificăția organizațională, clasificăția funcțională, clasificăția programelor, clasificăția economică și clasificăția surselor. Structura componentelor clasificăției bugetare și metodologia de aplicare este aprobată de Ministerul Finanțelor prin Ordinul nr.208/2015, iar potrivit art.53 alin.(7) din Legea nr.181/2014, bugetele se prezintă spre aprobare conform clasificăției organizaționale și clasificăției programelor, precum și conform clasificăției economice pentru asigurarea controlului anumitor indicatori bugetari din partea Parlamentului.

În acest context, se constată că în anexa nr.3 a proiectului de lege, care cuprinde *bugetele autorităților publice centrale* sub forma clasificăției organizaționale, este prezentat și bugetul „*Agenției Moldsilva*” cod 0244, deși agenția în cauză nu se regăsește în anexa nr.2 a Ordinului menționat. Pentru excluderea eventualelor confuzii, urmează a fi efectuată modificarea de rigoare, deoarece Legea bugetului de stat pentru anul 2015 cuprinde și bugetul „*Agenției Moldsilva*”.

Referitor la autoritățile publice centrale *Casa Națională de Asigurări Sociale* și *Compania Națională de Asigurări în Medicină*, semnalăm că bugetele acestora nu sunt prezentate în conținutul proiectului de lege, cu toate că sunt stipulate în anexa nr.2 a Ordinului Ministerului Finanțelor nr.208/2015. În proiectul de lege, la art.3 este prezentată doar suma alocațiilor care urmează să se transfere de la bugetul de stat către bugetul asigurărilor sociale de stat și fondului asigurării obligatorii de asistență medicală, or, în cadrul proiectelor de legi nr.232 din 26.05.2016 și nr.233 din 26.05.2016 sunt prezentate cheltuielile și activele nefinanciare, inclusiv cheltuielile de personal ale autorităților respective pentru anul 2016.

8. Remarcăm că la anexa nr.4, pag.5 din anexa proiectului, grupele *Serviciile de sănătate publică 074* și *Serviciile în domeniul culturii 082*, conform anexei nr.6 la Ordinului Ministerului Finanțelor nr.208/2015, care reglementează normele metodologice privind aplicarea clasificăției funcționale, serviciile menționate se constituie doar din grupe, nefiind utilizată cifra 0 care este stabilită pentru identificarea subgrupelor.

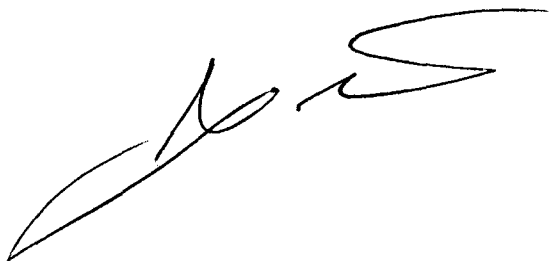
9. În ceea ce privește volumul transferurilor de la bugetul de stat către bugetele locale pentru anul 2016, stabilite în anexa nr.5 din proiect, se constată că nu este specificată destinația *compensării cheltuielilor pentru serviciile de transport*, astfel pentru a evita orice neclaritate este important să se precizeze căror categorii de persoane vor fi distribuite aceste cheltuieli. În caz contrar, destinația compensațiilor doar pentru serviciile de transport denotă neclaritate, acestea

urmînd a fi distribuite pentru *deservirea cu transport a persoanelor cu dezabilități ale aparatului locomotor și pentru călătoria în transportul comun urban, suburban și interurban acordate persoanelor cu dizabilități severe și accentuate*, precum a fost prevăzut în Legea bugetului de stat pentru anul 2015, sau unui contingent de persoane mai larg sau mai restrîns?

Referitor la clasificarea organizațională ale autorităților publice locale, urma a fi respectată ordinea stabilirii acestora în cadrul unităților teritoriale, după cum au fost stabilite în Ordinul Ministerului Finanțelor nr.208/2015. Spre exemplu, primăria Varnița din cadrul raionului Anenii Noi este plasată pe poziția superioară primăriei Zolotievca, factor ce implică și respectarea ordinii alfabetice. Observația este valabilă și pentru celelalte situații similare.

10. În cadrul examinării și adoptării legilor bugetare anuale, conform art.54 alin.(4) din Legea nr.181/2014, *orice modificare propusă de Parlament va trebui să fie conformă principiilor și regulilor bugetar-fiscale*, stabilite în Legea menționată. Mai mult ca atât, atenționăm că în corespundere cu art.131 alin.(4) din Constituția Republicii Moldova și art.58 din Regulamentul Parlamentului se constată a fi obligatorie *prezentarea avizului pozitiv din partea Guvernului la amendamentele care atrag majorarea sau reducerea veniturilor bugetare sau a împrumuturilor, precum și majorarea sau reducerea cheltuielilor bugetare*.

În raport cu conținutul său normativ, proiectul de lege se încadrează în categoria legilor organice, adoptarea căruia ține de competența exclusivă a Parlamentului.

**Șef Direcție
Ion Creangă**